

Sygn. akt III PK 30/08

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 listopada 2008 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Kazimierz Jaśkowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jerzy Kwaśniewski

SSN Andrzej Wróbel

Protokolant Ewa Wolna

w sprawie z powództwa następców prawnych zmarłego powoda S. G.: T.G., A. G. -
N. i J. G.

przeciwko Zakładom Azotowym "P." Spółce Akcyjnej w P. i Skarbowi Państwa
reprezentowanemu przez Ministra Skarbu Państwa
o ustalenie prawa do nieodpłatnego nabycia akcji,
po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 5 listopada 2008 r.,

skargi kasacyjnej pozwanego Skarbu Państwa reprezentowanego przez Ministra
Skarbu Państwa zastępowanego przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa
od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w L.
z dnia 23 lutego 2007 r.,

**uchyla zaskarżony wyrok w części dotyczącej oddalenia
apelacji Skarbu Państwa od wyroku Sądu Rejonowego - Sądu
Pracy w P. z dnia 18 października 2006 r., i zmienia ten wyrok w
ten sposób, że oddala powództwo wobec tego pozwanego.**

Uzasadnienie

Powód S. G. w sprawie przeciwko Zakładom Azotowym „P.” Spółce Akcyjnej w P. i Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez Ministra Skarbu Państwa wniósł o ustalenie uprawnień do nabycia akcji pozwanej Spółki Skarbu Państwa, w ilości odpowiadającej uprawnionym z 10-tej grupy według § 11 ust. 1 pkt 10 rozporządzenia Ministra Skarbu Państwa z dnia 29 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych zasad podziału uprawnionych pracowników na grupy, ustalania liczby akcji przypadających na każdą z tych grup oraz trybu nabywania akcji przez uprawnionych pracowników (Dz.U. Nr 35, poz. 303). W sprawie spornym było, czy do stażu pracy powoda w pozwanych Zakładach powinien być zaliczony okres od 22 grudnia 1980 r. do 31 marca 1990 r., kiedy to powód, zwolniony w dniu 21 grudnia 1980 r. przez poprzednika prawnego pozwanych Zakładów za działalność opozycyjną, w okresie od 22 grudnia 1980 r. do 8 lutego 1981 r. pozostawał bez pracy, zaś w okresie od 9 lutego 1981 r. do 31 marca 1990 r. zatrudniony był w Przedsiębiorstwie Budownictwa Wodnego w P.. Następnie powód został ponownie zatrudniony w Zakładach Azotowych „P.”.

Wyrokiem z dnia 18 października 2006 r., Sąd Rejonowy – Sąd Pracy w P. ustalił, że S. G. legitymuje się stażem pracy uprawniającym do nieodpłatnego nabycia akcji Zakładów Azotowych „P.” Spółki Akcyjnej w P. według 10 grupy uprawnionych pracowników. Obaj pozwani wnieśli od tego wyroku apelację, które zostały oddalone przez Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w L. wyrokiem z dnia 23 lutego 2007 r.

Skargę kasacyjną od tego rozstrzygnięcia wniósł tylko pozwany Skarb Państwa reprezentowany przez Ministra Skarbu Państwa zastępowanego przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie prawa materialnego: art. 36 ust. 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji (jednolity tekst: Dz.U. z 2002 r., Nr 171, poz. 1397 ze zm.) poprzez błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, iż przy określaniu przywoływanego w treści tego przepisu

okresu zatrudnienia uprawnionych pracowników w komercjalizowanym przedsiębiorstwie państwowym i spółce powstałej w wyniku jego komercjalizacji należy uwzględnić okres zatrudnienia w innym zakładzie, o którym mowa w art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 24 maja 1989 r. o przywróceniu praw pracowniczych osobom pozbawionym zatrudnienia za działalność związkową, samorządową, przekonania polityczne i religijne (Dz.U. Nr 32, poz. 172); art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 24 maja 1989 r. o przywróceniu praw pracowniczych osobom pozbawionym zatrudnienia za działalność związkową, samorządową, przekonania polityczne i religijne poprzez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, że zawarta w treści tego przepisu norma prawna stanowi podstawę zaliczenia stażu pracy w innym zakładzie pracy do okresu zatrudnienia, o którym mowa w art. 36 ust. 4 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji oraz § 7 ust. 2 rozporządzenia Ministra Skarbu Państwa z dnia 29 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych zasad podziału uprawnionych pracowników na grupy, ustalania liczby akcji przypadających na każdą z tych grup oraz trybu nabywania akcji przez uprawnionych pracowników (Dz.U. Nr 35, poz. 303) poprzez jego niezastosowanie i przyjęcie, że Skarb Państwa posiada legitymację bierną w niniejszej sprawie. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i zmianę w całości poprzez oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powoda (jego następców prawnych) na jego rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna zasługuje na uwzględnienie.

Z przepisów rozporządzenia Ministra Skarbu Państwa z dnia 29 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych zasad podziału uprawnionych pracowników na grupy, ustalania liczby akcji przypadających na każdą z tych grup oraz trybu nabywania akcji przez uprawnionych pracowników (Dz.U. Nr 35, poz. 303) wynika, że w procesie nieodpłatnego udostępniania akcji spółki powstałej w wyniku komercjalizacji przedsiębiorstwa państwowego obowiązki i czynności związane z tym procesem zostały podzielone między Ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa (jako reprezentanta Skarbu Państwa) oraz powstałą w wyniku komercjalizacji spółkę (pracodawcę). Przed wszystkim Minister właściwy do spraw Skarbu Państwa zawiera w imieniu Skarbu Państwa z uprawnionym pracownikiem

umowę nieodpłatnego zbycia akcji (§ 15 tego rozporządzenia). Tryb uprzednich czynności w procesie nieodpłatnego udostępniania akcji został zaś podzielony na dwa etapy. W pierwszym z nich to spółka sporządza listę uprawnionych pracowników, którzy złożyli oświadczenie o zamiarze nieodpłatnego nabycia akcji. Lista ta zawiera: imię (imiona) i nazwisko oraz imię ojca uprawnionego pracownika oraz okres zatrudnienia w przedsiębiorstwie państwowym. Spółka niezwłocznie po jej sporządzeniu wywiesza ją w siedzibie spółki oraz we wszystkich jej oddziałach i zakładach (§ 4 tego rozporządzenia). Osoby, które zostały pominięte na liście, lub którym wadliwie określono ich okres zatrudnienia w przedsiębiorstwie państwowym, w terminie miesiąca od dnia wywieszenia listy, mogą złożyć pisemną reklamację. Reklamację składa się w spółce a rozpatruje ją komisja powołana przez zarząd spółki, w terminie 14 dni od dnia jej złożenia. Rozpatrzenie reklamacji wyczerpuje tok postępowania reklamacyjnego. Niezwłocznie po rozpatrzeniu reklamacji spółka powiadamia na piśmie wnoszącego reklamację o sposobie jej rozpatrzenia (§ 5 tego rozporządzenia). Po zakończeniu postępowań reklamacyjnych spółka dokonuje, w terminie 14 dni, odpowiedniej korekty listy. Następny etap rozpoczyna się po zbyciu przez Skarb Państwa pierwszych akcji lub udziałów na zasadach ogólnych. Zgodnie z § 7 ust. 1 rozporządzenia z dnia 29 stycznia 2003 r. Minister właściwy do spraw Skarbu Państwa, niezwłocznie po tym fakcie obowiązany jest przekazać spółce informacje o liczbie akcji przeznaczonych do nieodpłatnego udostępnienia uprawnionym pracownikom. Spółka zaś na mocy § 7 ust. 2 tego rozporządzenia, po otrzymaniu informacji o liczbie akcji przeznaczonych do nieodpłatnego udostępniania, sporządza w terminie 14 dni listę uprawnionych pracowników obejmującą okresy zatrudnienia tych osób w przedsiębiorstwie państwowym i w spółce oraz łączny okres zatrudnienia w tych podmiotach. Uprawnieni pracownicy, którym wadliwie określono ich okres zatrudnienia w spółce, w terminie 14 dni od dnia wywieszenia listy, o której mowa w § 7 ust. 2, mogą złożyć pisemną reklamację. Również ta reklamacja jest składana spółce i przez nią rozpatrywana (§ 9 tego rozporządzenia).

Z przytoczonych uregulowań wynika, że zarówno w pierwszym, jak i drugim etapie procesu udostępniania akcji spółki powstałej w wyniku komercjalizacji przedsiębiorstwa państwowego, okresy zatrudnienia w przedsiębiorstwie

państwowym i spółce ustala pracodawca, a nie Skarb Państwa, który przy zawieraniu umowy dysponuje wiążącym go ustaleniem o długości stażu pracy. Ewentualne spory w zakresie prawidłowości tego ustalenia nie powinny być zatem rozpatrywane w procesie przeciwko Skarbowi Państwa, ale w sprawie skierowanej wyłącznie przeciwko pracodawcy (por. uzasadnienie powołanego w skardze kasacyjnej wyroku Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 2002 r., I PKN 959/00, OSNP 2004, nr 5, poz. 76). Skarb Państwa nie ma w takim sporze legitymacji biernej. Stanowi to wystarczający powód, bez konieczności rozpatrywania pozostałych zarzutów skargi kasacyjnej, oddalenia powództwa wobec tego podmiotu.

Z tych względów na podstawie art. 398¹⁶ k.p.c. orzeczono, jak w sentencji.

/tp/